

Svet
Evropske unije

Bruselj, 16. oktober 2023
(OR. en)

14084/23

Medinstitucionalna zadeva:
2023/0077(COD)

ENER 541
ENV 1112
CLIMA 467
COMPET 983
CONSOM 360
FISC 225
CODEC 1839

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Svet
Št. dok. Kom.:	7440/23 + ADD1
Zadeva:	Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o spremembi uredb (EU) 2019/943 in (EU) 2019/942 ter direktiv (EU) 2018/2001 in (EU) 2019/944 za izboljšanje zasnove trga električne energije v Uniji – splošni pristop

I. UVOD

1. Komisija je 14. marca 2023 predstavila predlog uredbe za izboljšanje zasnove trga električne energije v Uniji (v nadaljnjem besedilu: uredba o zasnovi trga električne energije) in predlog uredbe za izboljšanje zaščite Unije pred tržno manipulacijo na veleprodajnem energetske trgu (v nadaljnjem besedilu: uredba REMIT).

2. Ta predloga sta nastala zaradi zelo visokih cen in nestanovitnosti na trgih električne energije v letih 2021 in 2022 ter temeljita na treh stebrih – varstvu potrošnikov, povečanju stabilnosti in predvidljivosti stroškov energije, s čimer prispevata h konkurenčnosti gospodarstva EU, ter spodbujanju novih naložb v energijo.
3. Evropski svet je 23. marca 2023 pozval zakonodajalca, naj brez odlašanja nadaljuje delo v zvezi s predlogom revizije zasnove notranjega trga električne energije v EU, da bi zagotovili njegovo sprejetje do konca leta 2023.

II. TRENTNO STANJE

1. Svet PTE (energija) je 19. junija razpravljaj o peti reviziji (REV5) uredbe za izboljšanje zasnove trga električne energije v Uniji (uredba o zasnovi trga električne energije) in uredbe za izboljšanje zaštite Unije pred tržno manipulacijo na veleprodajnem energetske trgu (uredba REMIT) iz dokumentov 10605/23 in 10606/23, da bi pred pogajanj z Evropskim parlamentom dosegli dogovor o splošnem pristopu glede obeh dosjejev.
2. Na seji je bil dosežen dogovor o splošnem pristopu glede uredbe REMIT. Vendar so države članice v zvezi z uredbo o zasnovi trga električne energije izpostavile nekaj vprašanj, zaradi katerih so potrebna nadaljnja posvetovanja in preoblikovanje besedila, konkretno v zvezi s pogodbami na razliko in morebitnim odstopanjem od mejnih vrednosti emisij CO₂ pri uporabi mehanizmov zmogljivosti. Coreper je 30. junija preučil nov kompromisni predlog. Čeprav je bil dosežen določen napredek, so države članice poudarile, da bo potrebno dodatno delo.
3. Kot je bilo že navedeno v dokumentu ST 10607/23, bosta zaradi pravne varnosti in jasnosti člena 2 in 3 predlagane uredbe o trgu električne energije, ki spreminjata direktivi (EU) 2018/2001 in (EU) 2019/944, ločena od navedene uredbe ter bosta postala samostojna direktiva. To je pravna in tehnična prilagoditev, ki ne vpliva na vsebinske določbe predlogov.

4. Špansko predsedstvo je nadaljevalo delo prejšnjega predsedstva in začelo s prvo razpravo 6. julija na seji Delovne skupine za energijo. Predsedstvo obravnava preostali vprašanji v uredbi o zasnovi trga električne energije, in sicer pogodbe na razliko in morebitno odstopanje od mejnih vrednosti emisij CO₂ pri uporabi mehanizmov zmogljivosti, ter je prisluhnilo vsem državam članicam glede tega, kako bi bilo najbolje nadaljevati, da bi dosegli dogovor.
5. Predsedstvo je 26. julija pozvalo države članice, naj se posvetijo razpravi o dvosmernih pogodbah na razliko iz člena 19b, še posebej v primeru pogodb na razliko za nove naložbe v proizvodnjo električne energije, namenjene podaljšanju življenjske dobe, kjer je jasno in nujno treba najti pravo ravnovesje glede razdelitve prihodkov in načela zasnove teh pogodb na razliko. Delegacije je pozvalo, naj svoje pisne predloge v zvezi s členom 19b uredbe o zasnovi trga električne energije posredujejo do 1. septembra, o njihovih prispevkih pa se je razpravljalo 5. septembra na seji Delovne skupine za energijo.
6. Predsedstvo je na podlagi pripomb in prispevkov držav članic razposlalo nov predlog besedila člena 19b (Pogodbe na razliko), da bi dosegli ravnovesje med različnimi stališči. O tem besedilu je Delovna skupina za energijo razpravljala na sejah 14. in 19. septembra.
7. Na dnevnem redu seje Sveta PTE (energija) 17. oktobra 2023 je tudi uredba za izboljšanje zasnove trga električne energije v Uniji (uredba o zasnovi trga električne energije), da bi dosegli splošni pristop.
8. Predsedstvo je kot prvi korak k pripravi razprave za sejo Sveta PTE (energija) zaprosilo Odbor stalnih predstavnikov za nadaljnje politične smernice, da bi na seji 4. oktobra rešili bistvena vprašanja v zvezi s členom 19b, kot je navedeno v dokumentu ST 12674/23.

9. Predsedstvo je zato sklenilo, da bo pripravilo novo revizijo besedila (REV6), kot je navedena v dokumentu ST 13771/23, o kateri je Odbor stalnih predstavnikov razpravljal na seji 13. oktobra s posebnim poudarkom na členu 19b Uredbe (EU) 2019/943 o električni energiji, kakor bi bila spremenjena z uredbo o zasnovi trga električne energije. Po usmeritvi, ki jo je zagotovil Odbor stalnih predstavnikov, je pripravilo novo revizijo besedila (REV7).

III. DELO V EVROPSKEM PARLAMENTU IN DRUGIH ORGANIH UNIJE

1. V Evropskem parlamentu je glavni odgovorni za dosje Odbor za industrijo, raziskave in energetiko (ITRE). Parlament je 14. septembra na plenarnem zasedanju sprejel poročilo o uredbi o zasnovi trga električne energije.
2. Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje o uredbi o zasnovi trga električne energije sprejel 14. junija, Evropski odbor regij pa 6. julija 2023.

IV. GLAVNI ELEMENTI KOMPROMISNEGA PREDLOGA PREDSEDSTVA ZA RAZPRAVO V SVETU

1. Glavni elementi v REV7 v primerjavi z dokumentoma ST 13771/23 (REV6) in ST 10606/23 (REV5) so naslednji:
 - a) Člen 19b Uredbe (EU) 2019/943 o pogodbah na razliko:
 - v odstavku 1 se, kar zadeva njegovo področje uporabe, ohranja poudarek na neposrednih programih zaščite cen za naložbe v nove naprave za proizvodnjo električne energije;
 - odstavek 1a vsebuje določbe o merilih zasnove pogodb na razliko, ki se nanašajo na: 1) učinek programa zaščite na obratovanje naprav za proizvodnjo električne energije in udeležbo na trgu z električno energijo, 2) višino plačila ter 3) medsebojni vpliv s konkurenco na notranjem trgu;

- vidiki v zvezi z razdelitvijo prihodkov od pogodb na razliko so urejeni v odstavku 3, ki je bil poenostavljen. Sklici na razdelitev prihodkov podjetjem so bili črtani iz besedila.
- b) V členu 64 Uredbe (EU) 2019/943 o električni energiji se dodata nov odstavek 2c in ustrezna uvodna izjava 53f glede možnosti izjemnega odstopanja od člena 22(4)(b) uredbe o električni energiji v zvezi z mehanizmi zmogljivosti, ki jih je Komisija odobrila pred začetkom veljavnosti te uredbe. Za to odstopanje sta potrebna dovoljenje Komisije ter skladnost s členoma 107 in 108 PDEU, če so izpolnjeni nekateri pogoji. Odstopanje mora zlasti biti omejeno na količino zmogljivosti, ki je potrebna za odpravo pomislekov glede zadostnosti, Komisija pa bo ocenila učinek zahteve za odstopanje v smislu emisij toplogrednih plinov. Odstopanje se lahko uporablja do 31. decembra 2028.
- c) V členu 66a Direktive (EU) 2019/944 je ohranjen odstavek, v skladu s katerim lahko države članice brez poseganja v člena 107 in 108 PDEU uporabijo zgornjo mejo tržnih prihodkov od podmejnih proizvajalcev pod enakimi pogoji, kot so določeni v členih 6 do 8 in 10 Uredbe Sveta (EU) 2022/1854. Taka zgornja meja prihodkov se lahko uporablja do 30. junija 2024.
- d) Uvodne izjave:
- dodana je bila nova uvodna izjava 29a o pogodbah o nakupu električne energije, v kateri je izpostavljeno, da bi morale države članice posebno pozornost nameniti čezmejnimi pogodbam o nakupu električne energije in odpraviti neupravičene ovire, posebej povezane z njimi, da bi potrošnikom v državah članicah z omejeno zmogljivostjo omogočili dostop do električne energije, proizvedene v drugih regijah, brez diskriminacije;
 - v uvodni izjavi 40a je dodano, da imajo lahko mehanizmi zmogljivosti pomembno vlogo pri zagotavljanju zadostnosti virov za nezadostno povezane energetske sisteme;

- v uvodni izjavi 53g je v novem besedilu dodano, da bi morali biti mehanizmi zmogljivosti odprti za sodelovanje vseh virov, ki so zmožni zagotoviti zahtevane tehnične lastnosti, vključno s plinskimi elektrarnami, pod pogojem, da izpolnjujejo mejno vrednost emisij iz člena 22(4);
- dodana je bila uvodna izjava 53a v zvezi s podmejno zgornjo mejo prihodkov, ki jo ureja člen 66a Direktive (EU) 2019/944.

V. **ZAKLJUČEK**

1. Svet naj glede na navedeno na seji Sveta PTE (energija) 17. oktobra na podlagi besedila iz dokumenta ST 14085/23 doseže dogovor o splošnem pristopu.
2. Splošni pristop bo predstavljal mandat Sveta za pogajanja z Evropskim parlamentom v okviru rednega zakonodajnega postopka.
